

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobce: **Lhotecký mlýn s.r.o.**
sídlem Cejl 545/101, Brno
zastoupen Mgr. Janem Slunečkem, advokátem
sídlem Týn 640/2, Praha

proti
žalovanému: **Generální ředitelství cel**
sídlem Budějovická 1387/7, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2019, č. j. 18316-6/2019-900000-312,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Shrnutí podstaty věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení napadeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Celního úřadu pro Jihomoravský kraj č. j. 36012-3/2019-530000-11 ze dne 5. 3. 2019, jímž byla podle čl. 22 odst. 3 a odst. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (dále jen „UCC“), podle § 3 odst. 1 zákona č. 242/2016 Sb., celní zákon, způsobem dle § 101 a § 102 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, na základě čl. 116, čl. 119 a čl. 121 odst. 2 UCC, zamítnuta žádost žalobce o prominutí dodatečného cla doměřeného na základě rozhodnutí č. j. 2307-2/2019-530000-11 ze dne 16. 1. 2019.

II. Shrnutí procesního postojů žalobce

2. Žalobce v podané žalobě namítá, že v posuzované věci – při propuštění motorového člunu Four Winns 190 RS do volného oběhu na základě výjimky podle čl. 4 odst. 2 prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/724 ze dne 16. května 2018 o některých opatřeních obchodní politiky týkajících se určitých výrobků pocházejících ze Spojených států amerických (dále jen „prováděcí nařízení“) – byly splněny všechny podmínky ve smyslu čl. 119 odst. 1 písm. a) a b) UCC pro prominutí dodatečně doměřeného dovozního cla ve výši 96 310 Kč na základě rozhodnutí č. j. 2307-2/2019-530000-11 ze dne 16. 1. 2019.
3. Žalobce proto navrhuje napadené i jemu předcházející rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení. Na svém procesním postoji žalobce setrval po celou dobu řízení před zdejšími soudem.

III. Shrnutí procesního postojů žalovaného

4. Žalovaný k žalobě uvádí, že přiznání celní úlevy je nepochybně chybou celních orgánů; nicméně tato chyba byla ze strany žalobce zjištělná a současně žalobce nemohl v dobré víře přiznání celní úlevy očekávat. Za této situace je zcela bezpředmětné, jakým způsobem celní úřad čl. 4 odst. 2 prováděcího nařízení interpretoval.
5. Žalovaný se žalobou nesouhlasí a navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Taktéž žalovaný setrval na svém procesním postoji po celou dobu řízení před zdejšími soudem.

IV. Posouzení věci

6. Žaloba byla podána včas (§ 72 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního /dále jen „s. ř. s.“/), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
7. Zdejší soud tak napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná; rozhodoval bez jednání za splnění podmínek podle § 51 s. ř. s.
8. Zdejší soud o žalobě již jednou rozhodoval a rozsudkem ze dne 27. 5. 2021, č. j. 62 Af 94/2019 – 87, napadené rozhodnutí zrušil. Zdejší soud posuzoval, zda byly naplněny podmínky pro prominutí doměřeného dovozního cla. Naplnění první podmínky, tedy to, že v důsledku

chyby příslušných orgánů byla původně oznámená částka odpovídající celnímu dluhu nižší, než je splatná částka, nebylo mezi stranami sporné. Sporné však bylo naplnění druhé podmínky (zda dlužník tuto chybu nemohl přiměřeným způsobem zjistit) a třetí podmínky (zda dlužník jednal v dobré víře).

9. Za významné považoval zdejší soud to, že žalovaný v napadeném rozhodnutí opakovaně uváděl, že žalobce v celním prohlášení k vývozu daného zboží deklaroval, že je „na cestě před 19. 7. 2018“, žalobce však v celním prohlášení uvedl, že zboží je „na cestě od 20. 6. 2018“. Pokud by tedy bylo zboží vyvezeno z USA až k 19. 7. 2018, pak by bylo možné chybu celního úřadu zjistit snadno.
10. Zdejší soud dospěl k závěru, že chyba celního úřadu spočívala fakticky výhradně v interpretaci čl. 4 odst. 2 prováděcího nařízení, kterou žalobce s ohledem na nejednoznačnost předmětného ustanovení nemohl přiměřeným způsobem zjistit, a to ani při zastoupení odborníkem na celní problematiku. Současně z ničeho neplyne, že by žalobce nebyl v dobré víře, neboť pravdivě uvedl veškeré relevantní skutečnosti a jeho postup o absenci dobré víry nesvědčí. Současně nelze souhlasit se závěry žalovaného, že žalobce o celní úlevu vůbec nežádal či ji dostatečně nespecifikoval.
11. Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) však na základě kasační stížnosti žalovaného rozsudek zdejšího soudu zrušil rozsudkem ze dne 16. 8. 2023, č. j. 4 Afs 191/2021 – 25. NSS ve zrušovacím rozsudku uvedl, že zdejší soud chybně vycházel z premisy, že chybu celního úřadu nebylo možné zjistit pouze na základě uvedení vývozu zboží po rozhodném datu, jak by tomu bylo, pokud by v celním prohlášení byl uveden údaj o vývozu zboží před 19. 7. 2018. Sám žalobce totiž do celního prohlášení uvedl „na cestě před 19. 7. 2018“. Tento údaj změnil celní úřad ze své vlastní iniciativy na základě výsledku kontroly dokladů dne 14. 8. 2018.
12. Podle NSS chybná premisa zdejšího soudu klade do jiné perspektivy i další jeho závěry, jež jsou založeny na tom, že žalobce do celního prohlášení uvedl datum přímo související s celní úlevou danou v čl. 4 odst. 2 prováděcího nařízení. Zdejší soud sice správně dovodil, že zjištění toho, jaký údaj žalobce v celním prohlášení uvedl, je podstatnou skutečností pro posouzení věci, následně však vyšel z chybného východiska o tom, jaký konkrétní údaj žalobce v celním prohlášení uvedl. Za situace, kdy žalobce v celním prohlášení uvedl datum, které s celní úlevou danou prováděcím nařízením nijak nesouvisí, tj. údaj „na cestě před 19. 7. 2018“, je třeba opětovně posoudit možnost žalobce zjistit pochybení celního úřadu a zvážit, zda žalobce mohl být i v takovém případě po přiznání dané celní úlevy ze strany celního úřadu v dobré víře, že mu tato úleva skutečně náleží.
13. Zdejší soud tak o věci rozhodoval znovu, vázán zrušovacím rozsudkem NSS.
14. Žalobce podal prostřednictvím svého přímého zástupce (Celní jednatelství Zelinka s.r.o.) celní prohlášení ref.č. IMBRNS0B18CZ5300004626, kterým navrhoval propustit do celního režimu volný oběh zboží popsané v kolonce č. 31 (Popis zboží) jako „*Jachty a ostatní plavidla pro zábavu nebo sport; motorové čluny, jiné než s přívěsným motorem – o délce 5,8 m Four Winns Horizon 190 RS v. č. PFWMD264C414, použité, zboží na cestě před 20.6.2018*“, v rámci kolonky č. 33 (Zbožový kód) sazebně zařazené do podpoložky kombinované nomenklatury celního sazebníku 89039291 TARIC kód 00. Současně platí, že do kolonky č. 34a (Země původu) uvedl deklarant údaj „US“, tedy Spojené státy americké. V kolonce č. 15 (*Země odeslání*) předmětného celního prohlášení pak odvolatel uvedl kód „XS“ – tedy, že předmětné plavidlo

bylo na území Unie odesláno ze Srbské republiky. V pravé části kolonky č. 37 předmětného celního prohlášení uplatnil kód „999“, který označuje požadavek na přiznání obecné celní úlevy.

15. Celní úřad celní prohlášení přijal dne 1. 8. 2018 a rozhodnutím ev.č. MRN 18CZ53000015PGIVU9 ze dne 14. 8. 2018 propustil zboží do volného oběhu. Následně dne 6. 12. 2018 zahájil celní úřad se žalobcem řízení o doměření dodatečného cla ze zboží, ve kterém žalobci rozhodnutím č. j. 2307-2/2019-530000-11 ze dne 16. 1. 2019 doměřil dodatečné clo ve výši 96 310 Kč, neboť clo měl celní úřad vyměřit podle prováděcího nařízení. S takovým postupem žalobce nesouhlasí, resp. požaduje prominutí doměřeného cla z důvodu chyby na straně celního úřadu podle čl. 119 odst. 1 UCC.
16. Podle čl. 119 odst. 1 UCC v případech jiných než těch, které jsou uvedeny v čl. 116 odst. 1 druhém pododstavci a v člancích 117, 118 a 120, se částka dovozního nebo vývozního cla vrátí nebo promine, pokud byla v důsledku chyby příslušných orgánů původně oznámená částka odpovídající celnímu dluhu nižší, než je splatná částka, jsou-li splněny tyto podmínky: a) dlužník tuto chybu nemohl přiměřeným způsobem zjistit; a b) dlužník jednal v dobré víře.
17. Pro vrácení nebo prominutí doměřeného dovozního cla je tak nutné kumulativní splnění tří podmínek, a to že 1) v důsledku chyby příslušných orgánů byla původně oznámená částka odpovídající celnímu dluhu nižší, než je splatná částka, 2) dlužník tuto chybu nemohl přiměřeným způsobem zjistit a 3) dlužník jednal v dobré víře.
18. Mezi stranami přitom není sporu o naplnění první podmínky. Strany se výslovně shodují na tom, že dovozní clo nebylo vyměřeno v důsledku chyby celního úřadu spočívající v nesprávné aplikaci prováděcího nařízení.
19. Žalovaný chybu celního úřadu v napadeném rozhodnutí konkrétně identifikoval jako chybu sestávající ze tří dílčích pochybení, a to 1) celní úřad rozhodoval o celní úlevě, aniž by o to žalobce požádal, 2) celní úřad celní úlevu přiznal, aniž by bylo doloženo splnění nutných podmínek (chybějící podklady o tom kdy a odkud bylo zboží vyvezeno) a 3) celní úřad nesprávně aplikoval prováděcí nařízení.
20. Mezi stranami tedy zůstává sporné naplnění zbývajících podmínek pro prominutí doměřeného dovozního cla. Zdejší soud se tak následně zabýval tím, zda žalobce mohl uvedená pochybení celního úřadu přiměřeným způsobem zjistit, a zda jednal v dobré víře.
21. Podmínky pro vrácení nebo prominutí dovozního cla jsou v čl. 119 odst. 1 UCC formulovány téměř shodně jako tomu bylo v již neúčinném čl. 220 odst. 2 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (dále jen „celní kodex“); zdejší soud tak v posuzované věci vycházel z ustálené judikatury k čl. 220 odst. 2 celního kodexu.
22. Při posuzování naplnění druhé z podmínek čl. 119 odst. 1 UCC je nutno předně posoudit zkušenosti deklaranta – tu žalobce, resp. jeho zástupce. Odbornost zástupce žalobce přitom sumarizuje žalovaný na str. 9 a 10 napadeného rozhodnutí, ze kterých mimo jiné vyplývá, že tento vystupuje jako zástupce v celním řízení již od roku 1998 a lze jej proto považovat za odborníka na celní problematiku; zdejší soud se ztotožňuje se závěrem žalovaného, že zástupce žalobce nelze charakterizovat jako nezkušeného obchodníka, ale s ohledem na jeho zkušenosti naopak jako odborníka na celní problematiku (rozsudek NSS č. j. 1 Afs 166/2018-

40 ze dne 22. 8. 2019); zdejší soud tak přistoupil k výkladu a aplikaci čl. 119 odst. 1 UCC s přihlédnutím k této okolnosti.

23. Současně je však nutné se důsledně zabývat i faktickou možností přiměřeným způsobem zjistit či přiměřeně jednoduše ověřit správnost výše vyměřeného cla či úlevy (rozsudek NSS č. j. 6 Afs 69/2015-31 ze dne 27. 4. 2016).
24. Žalovaný jak ve vztahu k naplnění druhé, tak třetí podmínky uvádí, že žalobce žádost o úlevu dostatečně nespecifikoval, resp. o ni fakticky vůbec nežádal. Tento argument však přesvědčivě vyvrací žalobce, který odkazuje na celní prohlášení a uvedení kódu 999 v kolonce č. 37, přičemž sám žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že se fakticky jedná o zbytkovou kategorii (str. 14 napadeného rozhodnutí). Pokud tedy nebyl úlevě dle prováděcího nařízení stanoven specifický kód, což žalovaný ani netvrdí, pak žalobci nezbylo nic jiného, než použít „sběrný“ kód 999. Není tedy pravdou, že žalobce o úlevu vůbec nežádal.
25. K samotné specifikaci požadavku na celní úlevu, jejíž nedostatečnost žalovaný žalobci vytýká, zdejší soud uvádí, že na deklaranta nelze plně přenášet povinnosti celního úřadu a pokud celní úřad měl (nebo měl mít) pochybnosti o dostatečnosti specifikace návrhu na celní úlevu, měl žalobce vyzvat k nápravě, což neučinil. Nedostatky celního prohlášení přitom automaticky nevylučují existenci dobré víry, a to tím spíše, pokud žalobce neskrýval žádné informace o dováženém zboží (rozsudek NSS č. j. 6 Afs 132/2014-30 ze dne 26. 2. 2015).
26. Co se týče dalšího pochybení, na které žalovaný v napadeném rozhodnutím poukazoval, tedy že celní úřad úlevu přiznal, aniž by bylo doloženo splnění nutných podmínek (chybějící podklady o tom kdy a odkud bylo zboží vyvezeno), odkazuje zdejší soud na zrušující rozsudek NSS, ve kterém je uvedeno, že i kdyby měl žalovaný pravdu, a žalobce uvedené skutečnosti neprokázal, celní úřad přesto na základě jeho žádosti rozhodl. Jednalo by se tak nanejvýš o další pochybení celního úřadu, který měl provést potřebné úkony za účelem zajištění dalších podkladů, bylo-li by jich třeba za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou pochybnosti, případně neměl žádost o přiznání celní úlevy vůbec projednat. To, že bylo zboží propuštěno do režimu volného oběhu na základě (podle žalovaného) nedostatečných podkladů, nelze přičítat k tíži žalobce. NSS rovněž ze správního spisu ověřil, že dokumenty týkající se původu zboží žalobce předložil a jsou v něm obsaženy, přičemž uvedl, že nemá důvod pochybovat o tom, že zboží pochází z USA. O původu zboží svědčí Prohlášení výrobce o původu (Manufacturer's statement of origin), prohlášení předchozího vlastníka ze dne 9. 8. 2018 i fotografie štítku s číslem svědčícím o původu zboží v USA. O doložených podkladech současně neměl zjevně pochyby ani celní úřad, jak výslovně uvádí v odpovědi žalovanému ze dne 1. 10. 2019. Na jiném místě ve zrušovacím rozsudku pak NSS rovněž uvedl, že ze správního spisu i z nesporných tvrzení účastníků řízení nepochybně plyne, že zboží bylo fakticky z USA vyvezeno před 20. 6. 2018.
27. Z výše uvedeného dle zdejšího soudu vyplývá, že ani v případě tohoto dílčího pochybení nelze dospět k závěru, že by v posuzované věci nebyly splněny podmínky pro prominutí doměřeného dovozního cla.
28. Zdejší soud se tak mohl zabývat posledním pochybením celního úřadu, tj. nesprávným výkladem prováděcího nařízení.

29. Podle čl. 4 odst. 2 prováděcího nařízení se na výrobky uvedené v přílohách, u nichž mohou dovozci prokázat, že byly z USA do Unie vyvezeny přede dnem, k němuž se s ohledem na daný výrobek uplatňuje dodatečné clo, dodatečné clo nevztahuje.
30. Celní úřad toto ustanovení vyložil tak, že se výjimka vztahuje i na výrobky, které nebyly dovezeny přímo z USA, ale byly z USA dovezeny přes další země; to je ostatně případ žalobce. Následně došlo ke změně výkladu, a to na základě interního dokumentu „Výklad výjimky z aplikace dodatečných cel dle čl. 4 (2) prováděcího nařízení (EU) 2018/724“ ze dne 16. 11. 2018, na který žalobce v žalobě odkazuje. Celní úřady poté přistoupily k výkladu restriktivnímu, a to že výjimka se vztahuje pouze na výrobky dovezené přímo z USA.
31. V případě posouzení tohoto pochybení lze opět poukázat na zrušovací rozsudek NSS. V příslušné pasáži NSS uvedl, že nepovažuje za rozhodné, že se dle žalovaného jedná o interní dokument. I přesto totiž prokazuje, že při praktické aplikaci prováděcího nařízení byla řešena nejasnost v uplatňování předmětné celní úlevy, jež spočívala v odpovědi na otázku, zda se celní úleva vztahuje na všechny dovozy zboží původem z USA (tedy i na ty odeslané přes jiné země, jak tomu bylo v souzené věci), nebo pouze na zboží dovezené přímo z USA do Evropské unie. Sám žalovaný přitom uvádí, že v případě žalobce nešlo o ojedinělé pochybení ve výkladu tohoto ustanovení. Pokud výklad čl. 4 odst. 2 prováděcího nařízení činil problémy i samotným orgánům celní správy, která je či by měla být největším odborníkem v dané oblasti, lze jen těžko očekávat od účastníků řízení (byť rovněž zastoupených odborníky), aby sami identifikovali pochybení celních úřadů při tomto jeho výkladu. V případě žalobce se navíc jednalo o období, kdy bylo dané ustanovení v platnosti poměrně krátce, a tak se ani od odborníků v celní problematice zastupujících deklaranty nemohla očekávat žádná praktická zkušenost s daným ustanovením, ani jeho zamýšleným výkladem. Žalovanému tak nelze přisvědčit ani v tom, že prováděcí nařízení nelze označit „za složitý právní předpis“.
32. Zdejší soud tudíž dospěl ke správnému závěru o tom, že interpretační či aplikační nejistota ohledně uvedeného ustanovení nemůže jít k tíži žalobce. Ten dostal odpověď na to, jaký výklad čl. 4 odst. 2 prováděcího nařízení celní úřad zastává v samotném jeho rozhodnutí o propuštění zboží do volného oběhu. Další dotazování se či jakési ujišťování se, že celní úřad neudělal při výkladu chybu, tak postrádalo logiku. Související argument žalovaného, že po upozornění od žalobce (či po jeho dotazu) by se celní úřad nad předmětným ustanovením možná více pozastavil a zamyslel se nad výkladem zmíněného článku prováděcího nařízení, tudíž považoval NSS za nepřijatelný.
33. I přes vše výše uvedené však není žalobní argumentace důvodná. Jak NSS ve zrušovacím rozsudku též uvedl, zdejší soud musí opětovně posoudit splnění podmínek pro prominutí dodatečného cla podle čl. 119 odst. 1 celního kodexu, přičemž bude vycházet z toho, že žalobce v celním prohlášení uvedl jako údaj o vývozu zboží, že toto je „na cestě před 19. 7. 2018“. V bodě 25. zrušovacího rozsudku pak výslovně uvedl, že „pro posouzení možnosti žalobkyně zjistit pochybení celního úřadu a pro posouzení její dobré víry v existenci nároku na přiznání celní úlevy je totiž rozhodný ten údaj, který sama uvedla v celním prohlášení“. Ostatně i zdejší soud ve zrušeném rozsudku dospěl k závěru, že pokud by bylo zboží z USA vyvezeno až k 19.7.2018, pak by fakticky bylo možné chybu celního úřadu zjistit velmi snadno.
34. V tomto ohledu se totiž opravdu jedná o výklad jednoduchého pravidla. Příloha I prováděcího nařízení se totiž dle svého označení vztahuje na „[v]ýrobky, které mohou podléhat

dodatečným klům ode dne 20. června 2018“. Dle zdejšího soudu tak žalobce nemohl být za takového stavu věci v dobré víře, že mu celní úleva skutečně náleží. Žalobce mohl pochybení celního úřadu zjistit z vývozu výrobku z USA po datu dle Přílohy I prováděcího nařízení.

35. Zdejší soud na základě shora provedeného posouzení neshledal žalobu důvodnou, a proto ji ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

V. Náklady řízení

36. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti, to by náleželo procesně úspěšnému žalovanému. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému v souvislosti s řízením vznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto mu náhrada nákladů řízení nebyla přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Kasační stížnost je nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Brno 25.1.2024

Petr Šebek v.r.
předseda senátu